

RAPORT PËRFUNDIMTAR I AUDITIMIT

Objekti i auditimit: Auditimi i sistemit të kontrollit, përputhshmërisë dhe financiar.

Subjekti i audituar: Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit Tiranë.

Subjekti auditues: Drejtoria e Auditimit e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë

I. Përmbledhje ekzekutive

Në zbatim të Ligjit nr. 114, datë 06.11.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik ” dhe Planit të auditimit nr. 18972/1, datë 31.12.2022, në Drejtorinë e Përgjithshme të Standardizimit, është kryer një mision auditimi “Për auditimin e sistemit të kontrollit të brendshëm, përputhshmërisë dhe financiar”.

Në përfundim të misionit ka rezultuar:

- Nuk ka rregulla të shkruara për mënyrën e raportimit të veprimtarisë së institucionit, afatin e raportimit dhe hierarkinë e raportimit sipas afatit.
- Për vitet 2019, 2020 dhe 2021, struktura e Drejtorisë e Përgjithshme e Standardizimit ka qenë e plotësuar sipas organikës së miratuara dhe në 9/mujorin e vitit 2022 janë krijuar dy pozicione vakante prej të cilave një pozicion Përgjegjës Sektori dhe një pozicion specialist.
- Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit ka të miratuara disa rregullore të brendshme për proceset e punës së saj, por në zbatim të ligjit të MFK-së, kjo drejtori duhet të përgatisë manualin/hartën e proceseve të punës që kryen për çdo drejtori/sector/specialist, si dhe gjurmën e auditimit për çdo proces pune të veprimtarisë së saj (gjurma e proceseve).
- Analiza vjetore e Institucionit është në formë të shkurtuar dhe nuk përmban informacion për të gjithë veprimtaritë vjetore që realizon ky institucion me përshkrim të hollësishëm mbi rezultatet e arritura në përmbushjen së detyrave të kërkuara dhe realizuara gjatë vitit, objektivave dhe realizimin e tyre; planifikimin vjetor dhe realizimin e tij, aktivitetet e që kryen drejtorja gjatë gjithë vitit, trajnimet e realizuar dhe planifikimi i tyre si dhe krahasimet e tyre me vitet e mëparshme.
- Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit nuk ka një format/strukturë të miratuar për mënyrën e ndërtimit të raportit periodik dhe vjetor dhe nuk ka afate të miratuara për raportimin e veprimtarisë dhe autoritetin ku do raportohet.
- Bordi Drejtues, Bordi teknik dhe Komitetet Teknike të DPS janë ngritur dhe kanë funksionuar në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi.
- Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit, për vitin 2020, ka programuar adoptimin e 2,090 standardeve, për vitin 2021 ka programuar adoptimin e 2,145 standardeve dhe për vitin 2021 ka

programuar adoptimin e 1,740 standardeve. Mesatarisht për vitin 2020, 2021 dhe 2022 është programuar adoptimi i 1,992 standardeve Europiane dhe Ndërkombtare si standarde shqiptare.

- Programi i Adoptimit të standardeve në vitin 2020 është realizuar në masën 107% ose 152 standarde më shumë se programi dhe në vitin 2021 është realizuar në masën 104% ose 80 standarde më shumë se programi vjetor. Për vitin 2019, 2020 dhe 2021 janë adoptuar mesatarisht 2,263 standarde Europiane dhe Ndërkombtare si standarde shqiptare.

- Më 30 Shtator 2022, janë gjendje si standarde Shqiptare në total 36,795 standarde, prej të cilave standardeve Evropiane (CEN, CENELEC dhe ETSI) të adoptuar si standarde shqiptare janë gjendje 30,213 dhe 6,582 janë standarde Ndërkombëtare (ISO dhe IEC).

- Publikimi i standardeve të adoptuara si standarde shqiptare është bërë në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi.

- Deri në fund të vitit 2021, DPS ka realizuar objektivat e planifikuara për adoptimin e 98% të totalit të standardeve të dy organizmave evropiane të standardizimit, CEN dhe CENELEC, 89% të standardeve ETSI, 25% të standardeve IEC dhe 28% të standardeve ISO.

- Në Buxhetin vjetor të miratuar për Drejtorinë e Përgjithshme e Standardizimit janë parashikuar vetëm fonde buxhetore për mbulimin e shpenzimeve. Buxheti i planifikuar në total për vitin 2019 është realizuar në masën 92.9% ose 2,577 mijë lekë më pak se plani, për vitin 2020 është realizuar në masën 65.6% ose 14,543 mijë më pak se plani, në vitin 2021 është realizuar në masën 97.2% ose 794 mijë lekë më pak se plani dhe për 9/mujorin e vitit 2022 rezulton se është shpenzuar 68.6% e buxhetit të vitit 2022 dhe për 3/mujorin e fundit mbeten për tu shpenzuar 10,079 mijë lekë nga plani vjetor.

- Detajimi i buxhetit dhe ndryshimet në buxhet janë bërë në përputhje me kërkesat e udhëzimit nr. 2, datë 06.02.2012 dhe udhëzimin nr. 9, datë 20.03.2018 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”. Është mbajtur aktrakordimin për të ardhurat dhe shpenzimet dhe janë përgatitur pasqyrat financiare në përputhje me aktet ligjore në fuqi.

- Buxheti i parashikuar për fondin e pagave është përdorur konform akteve ligjore e nënligjore. Nuk ka patur raste të tejkalimit të limitit të çelur për këtë shpenzim. Si rrjedhojë e mosplotësimit të strukturës së miratuar plani i shpenzimeve është realizuar për vitin 2019 në masën 69%, për vitin 2020 në masën 60.9% dhe për vitin 2021 janë realizuar në masën 56.3%.

- Llogaritja e pagës për çdo punonjës është bërë në përputhje me aktet ligjore që rregullojnë veprimtarinë në fushën e pagave. Përmbledhësja e pagave rakordon me pagesat e bankës.

- Llogaritja e kontributeve për sigurime shoqërore e shëndetësore dhe derdhja e tyre në favor të tatimeve është bërë në përputhje me ligjin nr. 9136 datë 11.09.2003 “Për mbledhjen e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore në RSh”, i ndryshuar dhe udhëzimin e Ministrisë së Financave nr. 26, datë 16.04.2009.

- Llogaritja e tatim mbi të ardhurat nga punësimi dhe derdhja në favor të Tatimeve është bërë në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 8438, datë 28.12.1998, “Për tatimin mbi të ardhurat”, i ndryshuar.

- Buxheti vjetor i planifikuar për zërin shpenzimeve operative ka patur rritje dhe paksime me vlera të lartë nga njëri vit në tjetrin, ndërsa buxheti faktik i përdorur në vitin 2019, 2020 dhe 2021 ka patur

trend në rënie nga 3,484 mijë lekë të shpenzuara në vitin 2019, në vitin 2021 janë shpenzuar 1,628 mijë lekë ose 53% më pak se fakti i vitit 2019.

- Shpenzimet operative në vitin 2019 janë realizuar në masën 77.4% me 1,016 mijë lekë më pak se plani; në vitin 2020, plani i shpenzimeve operative është rritur me 2.9 herë ose 8,700 mijë lekë krahasuar me planin e vitit 2019 dhe është realizuar në masën 16.9% ose 10,970 mijë lekë më pak se plani. Ky nivel i realizimit të planit të shpenzimeve operative në vitin 2020 ka sjellë uljen e planit për vitin 2021 me 6.5 herë ose me 11,448 mijë lekë më pak se plani i vitit 2020. Në vitin 2021, plani i shpenzimeve operative është realizuar në masën 92.9% ose 124 mijë lekë më pak se buxheti i planifikuar dhe në 9 mujorin e vitit 2022, plani i shpenzimeve operative është realizuar në masën 37.9% ose 3,079 mijë lekë më pak se buxheti vjetor i planifikuar për këtë zë shpenzimesh.

- Në pasqyrën e performancës financiare pjesë e bilancit të çdo viti financiar, të ardhurat nga shitja e standardeve janë raportuar në llogarinë “Të ardhura nga shitja e mallrave dhe shërbimeve”, ndërsa në projektbuxhet dhe buxhetin vjetor të miratuar nuk janë parashikuar të ardhura nga shitja e standardeve. Planifikimi i të ardhurave nga shitja e standardeve do të shërbejë si indicie në rritjen e interesit të Drejtorisë së Përgjithshme të Standardizimit për shitjen e standardeve dhe shërbimeve, si dhe do të jetë tregues për vlerësimin e performancës së kësaj drejtorie.

- Me hyrjen në fuqi të faturës së fiskalizuar klientët hasin vështirësi në bankat e nivelit të dytë për kalimin e vlerës pasi në faturën e fiskalizuar nuk evidentohet kodi i të ardhurave në thesar.

- Blerja e mallrave dhe shërbimeve për periudhën objekt auditimi është realizuar me procedurë “Blerje me vlera të vogla” sipas rregjistrimit të parashikimeve të prokurimit publik në fillim të vitit. Realizimi i procedurave të blerjes është konform ligjit nr. 9463, datë 20.11.2006 dhe ligji nr.162/2020 “Për prokurimin publik”, VKM nr.914, datë 29.12.2014 dhe VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik”, si dhe udhëzimeve të Agjencisë së prokurimit publik “Për blerjet me vlera të vogla”.

- Veprimet kontabile janë kryer në përputhje me dispozitat ligjore në fuqi.

Hartimi i bilancit kontabël dhe pasqyrave financiare vjetore të institucionit janë realizuar dhe dorëzuar në degën e thesarit brenda afatit ligjor dhe sipas standardeve të kërkuara.

Llogaritë e inventarit janë të rakorduara me gjendjet në bilanc. Inventari kontabël analitik për çdo aktiv rakordon me kontabilitetin sipas bilancit.

II. Hyrje

Në këtë projekt raport janë paraqitur gjetjet, konkluzionet dhe rekomandimet e grupit të auditimit, pas përfundimit të misionit auditues të kryer në Drejtorinë e Përgjithshme të Standardizimit. Fushat e auditimit sipas parashikimit në Planin e auditimit janë; auditimi i sistemit të kontrollit të brendshëm; auditimi i pajtueshmërisë dhe auditimi financiar.

Veprimtaria Drejtorisë së Përgjithshme të Standardizimit bazohet në ligjin nr. 9870, dt.04.02.2008 “Për Standardizimin” i ndryshuar, si dhe në akte të tjera nënligjore në zbatim të ligjit dhe VKM-ve.

	VKM nr. 285, datë 19.05.2021 "Për miratimin e rregullave të prokurimit publik" dhe udhëzimeve të Agjensisë së prokurimit publik "Për blerjet me vlera të vogla".
Problematika e konstatuar	Në Buxhetin vjetor të miratuar për Drejtorinë e Përgjithshme e Standardizimit janë parashikuar vetëm fonde buxhetore për mbulimin e shpenzimeve dhe nuk janë parashikuar të ardhura vjetore që duhet të realizojë kjo drejtori nga shërbimet dhe shitja e standardeve. Në faturën e fiskalizuar nuk evidentohet kodi i të ardhurave në thesar.
Impakti i gjetjes	Mungesa e një plani të ardhurash ul interesin e kësaj drejtorie për shitjen e standardeve. Mungesa e kodit të të ardhurave në faturën e fiskalizuar krijon veshtirësi në kryerjen e transfertës nga banka e nivelit të dytë llogarinë e thesarit.
Risku	I lartë
Rekomandim nr.3	Drejtoria e Përgjithshme të Standardizimit krahas hartimit, adoptimit, publikimit standardeve të të gjitha fushave, hartimit të kërkesave buxhetore për mbulimin e shpenzimeve të kërkojë dhe të bëjë pjesë të projektbuxhetit dhe buxetit vjetor të miratuar të ardhurat nga shitja e standardeve.
Risku	I mesëm
Rekomandim nr.4	Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit, Për të shmangur pengesën që klientët hasin në bankat e nivelit të dytë për pagesën e vlerës së faturës, në rubrikën komente të faturës elektronike të evidentojë dhe kodin e të ardhurave në thesar.

Grupi i auditimit, falenderon me këtë rast, subjektin e audituar për bashkëpunimin e treguar në realizimin e këtij auditimi.

Bazuar në nenin 12, gërma d, të Ligjit 114 datë 22.10.2015, "Për auditimin e brendshëm në sektorin publik", Drejtoria e Përgjithshme e Standardizimit, brenda 30 ditësh, duhet të hartojë dhe miratojë planin e veprimit në zbatim të rekomandimeve të sygjera dhe të njoftojë Drejtorinë e Auditimit të Brendshëm në Ministrinë e Financave.

Për grupin e auditimit.

Bajram KURTI
Rregjina MIKELI